

Sanna-Kaisa Saloranta, Kirsi Hantula,
Tiina Härkönen ja Elina Eerola

VOXIT-ALUSTAN VAIKUTTAVA KÄYTTÖ PÄÄTÖKSEN- TEON TUKENA

Sitran muistio

© Sitra 2026

Voxit-alustan vaikuttava käyttö päätöksenteon tukena

Kirjoittajat: Sanna-Kaisa Saloranta, Kirsi Hantula, Tiina Härkönen ja Elina Eerola.
Kirjoittajat ovat Sitran Demokratiainnovaatiot-ohjelman asiantuntijoita.

Toimitussihteeri: Antti Lehtinen.

Taitto: Grano Oy

ISBN 978-952-347-446-8 (PDF) www.sitra.fi

ISSN 2737-1034 (PDF) www.sitra.fi

Sitran muistiot ovat tulevaisuustyömme taustaksi tuotettuja sisältöjä.

Sisällys

Esipuhe	4
Tiivistelmä	6
Sammanfattning	7
Summary	8
1. Johdanto vaikuttavaan kansalaisosallistumiseen	9
2. Voxit-alustan perusteet	11
3. Laadukkaan Voxit-keskustelun järjestäminen vaatii riittävästi aikaa ja resursseja	16
4. Voxit-keskustelun suunnittelu	19
5. Voxit-keskustelun toteutus	23
6. Voxit-keskustelun analyysi	27
7. Vaikutusten arviointi ja seuranta	32

Esipuhe

Demokraattista päätöksentekoa haastetaan tällä hetkellä monelta suunnalta. Suomessa julkisen talouden kestävyys uhkaavat heikko talouskasvu ja väestön ikääntyminen. Samaan aikaan yhteiskunnan polarisaatio sekä rajat ylittävät kriisit, kuten geopolittiset uhat ja ilmastonmuutos rapauttavat päätöksentekokykyämme. Kykyämme selvitä ja menestyä määrittää pitkälti se, miten päätöksentekojärjestelmämme pystyy vastaamaan näihin toimintaympäristön viheliäisiin haasteisiin.

Kokemukset Suomesta ja maailmalta osoittavat, että demokratia-innovaatiot, kuten kansalaisten osallistumiskynnystä madaltavat digitaaliset osallistumisalustat, voivat vahvistaa päätöksentekoa. Kun osallistumisalustoja hyödynnetään päätöksenteossa ja päätösten valmistelussa fiksusti, kansalaisten näkemykset voidaan huomioida demokraattisissa päätöksentekoprosesseissa vaikuttavasti.

Digitaalisten osallistumisalustojen avulla päättäjät voivat saada kansalaisilta arvokasta ymmärrystä – tietoa päätettävään asiaan liittyvistä arkisista kipupisteistä, kokemukseen pohjautuvia ratkaisuehdotuksia ja uusia ideoita. Osallistamalla kansalaisia digitaalisesti päättäjät voivat myös todentaa virkavalmistelussa jo esiin nousseita havaintoja tai vahvistaa päätöstensä vaikutusten arviointia. Näin kansalaisen ääni toimii päätöksenteossa tärkeänä kompassina, joka ohjaa kohti kestävämpiä ja laajemmin hyväksytyjä ratkaisuja.

Tässä muistiossa esittelemme oppeja, joita Suomessa on tähän mennessä saatu yhden digitaalisen osallistumisalustan, Vokit-alustan, käytöstä päätöksenteon tukena. Aiemmin Polis-nimellä tunnettu avoimen lähdekoodin alusta kehitettiin Yhdysvalloissa noin vuosikymmen sitten. Sitra toi alustan Suomeen vuonna 2023 ja kehitti siitä saavutettavan, mobiili-optimoidun ja eurooppalaisten tietosuojavaatimusten mukaisen version yhteistyössä DigiFinlandin kanssa.

Sen jälkeen suomalaisen julkisen hallinnon toimijat ovat järjestäneet Vokit-alustalla jo miltei satakunta kansalaiskeskustelua. Kokemusten myötä on opittu, että rakentavaa kansalaiskeskustelua tukeva matalan kynnyksen Vokit-alusta sopii erityisesti päätöksentekoprosessin alkuvaiheeseen, kun on tarve saada kattava tilannekuva päätöksenteon tueksi ja kuulla laajaa joukkoa kansalaisia.

Toivomme muistiomme innostavan toimijoita niin julkisessa hallinnossa kuin järjestökentälläkin pohtimaan, miten omia päätöksenteon prosesseja voisi kehittää entistä kansalaislähtoisemmiksi digitaalisen osallistumisen ja Voxit-alustan avulla. Julkaisu tarjoaa paljon käytännönläheistä tietoa Voxit-osallistumisalustasta sekä Voxit-kansalaiskeskustelujen suunnittelusta ja toteutuksesta. Siitä on apua niin Voxit-keskusteluja toteuttaville asiantuntijoille kuin keskusteluja tilaaville päättäjillekin.

Hannu-Pekka Ikäheimo

Projektijohtaja, Demokratiainnovaatiot-ohjelma
Sitra

Tiivistelmä

Kansalaisten osallistuminen päätösten valmisteluun ja niiden tekoon voi vahvistaa päätöksentekokykyä ja auttaa tekemään sosiaalisesti kestäviä päätöksiä. Edellytyksenä on, että kansalaiset pääsevät osallistumaan päätöksentekoprosessiin oikeaan aikaan ja vaikuttavasti. Sen vuoksi on tärkeää suunnitella osallistuminen perinpohjaisesti ja valita tilanteeseen sopivimmat menetelmät.

Tässä muistiossa opastetaan yhden digitaalisen osallistumisen menetelmän, Vokit-osallistumisalustan käyttöön. Vokit on suurten joukkojen osallistumiseen suunniteltu matalan kynnyksen alusta. Alusta soveltuu erityisesti päätöksenteon alkuvaiheeseen, kun on tarve syventää yhteistä tilannekuvaa. Alustalla ihmiset keskustelevalt valitusta aiheesta äänestämällä aihepiiriä käsitteleviä väitteitä ja ehdottamalla muiden äänestettäviksi uusia väitteitä. Osallistuminen on anonyymiä, helppoa ja nopeaa, eikä trollaaminen tai verkkohäirintä ole mahdollista.

Vokit-osallistumisprosessin järjestäminen jakautuu kolmeen tärkeään työvaiheeseen: keskustelun suunnitteluun, toteutukseen sekä tulosten analyysiin ja raportointiin. Viimeiseen vaiheeseen kuuluu myös Vokit-prosessin vaikutusten arviointi. Vokit-alustaa on käytetty Suomessa jo laajasti varsinkin kunnissa ja hyvinvointialueilla. Tämän muistion sivuilla käydään läpi Vokit-keskustelun kutakin työvaihetta koskevia oppeja, joita Suomessa järjestetyistä keskusteluista on saatu. Lukijalle annetaan arvokkaita vinkkejä muun muassa Vokit-keskustelua tukevan viestinnän toteuttamisesta, keskustelun moderoinnista sekä monipuolisen analyysin laatimisesta.

Vokit-prosessin vaikutusten varmistamiseksi jo keskustelun suunnitteluvaiheessa on myös tärkeää varmistaa, että prosessilla on selkeä omistaja – päätöksentekijä tai valmistelija, joka on sitoutunut hyödyntämään Vokit-keskustelun tuloksia työnsä tukena.

Sammanfattning

Medborgarnas deltagande i beredningen och beslutsfattandet kan stärka beslutsförmågan och bidra till socialt hållbara beslut. Förutsättningen är att medborgarna får delta i beslutsprocessen vid rätt tidpunkt och på ett meningsfullt sätt. Därför är det viktigt att noggrant planera deltagandet och välja de mest lämpliga metoderna för olika ändamål.

Detta promemoria ger vägledning för användningen av en digital deltagandemetod, Voxit-deltagandepattformen. Voxit är en lågröskelplattform utformad för deltagande av stora grupper. Plattformen lämpar sig särskilt för beslutsprocessens inledande skede när det finns behov av att fördjupa den gemensamma lägesbilden. På plattformen diskuterar människor det valda ämnet genom att rösta på påståenden om ämnet och föreslå nya påståenden för andra att rösta på. Deltagandet är anonymt, enkelt och snabbt, och trolling eller nättrakasserier är inte möjliga.

Organiseringen av Voxit-deltagandeprocessen delas in i tre viktiga arbetsfaser: planering av diskussionen, genomförande samt analys och rapportering av resultaten. Till den sista fasen hör även utvärdering av Voxit-processens effekter. Voxit-plattformen har redan använts i stor utsträckning i Finland, särskilt i kommuner och välfärdsområden. På sidorna i detta promemoria gås igenom lärdomar från varje arbetsfas i Voxit-diskussionen, baserat på erfarenheter från diskussioner som ordnats i Finland. Läsaren får värdefulla tips bland annat om hur kommunikationen som stöder Voxit-diskussionen kan genomföras, om moderering av diskussionen samt om att skapa mångsidiga analyser.

För att säkerställa påverkan av Voxit-processen är det redan i planeringsskedet viktigt att försäkra att processen har en tydlig ägare – en beslutsfattare eller beredare som är engagerad i att använda resultaten från Voxit-diskussionen som stöd i sitt arbete.

Summary

Citizen participation in the preparation and making of decisions can strengthen decision-making capacity and help achieve socially sustainable decisions. The prerequisite is that citizens can participate in the decision-making process at the right time and in a meaningful way. Therefore, it is important to thoroughly plan participation and choose the most suitable methods for the situation.

This memo provides guidance on the use of one digital participation method, the Voxit participation platform. Voxit is a low-threshold platform designed for the participation of large groups. The platform is particularly suitable for the early stages of decision-making when there is a need to deepen the shared situational understanding. On the platform, people discuss the chosen topic by voting on statements related to the topic and by proposing new statements for others to vote on. Participation is anonymous, easy, and fast, and trolling or online harassment are not possible.

The organisation of the Voxit participation process is divided into three important phases: planning the discussion, implementation, and analysis and reporting of the results. The final phase also includes evaluating the impacts of the Voxit process. The Voxit platform has already been widely used in Finland, especially in municipalities and wellbeing services counties.

This memo reviews the lessons learned from each phase of the Voxit discussion, based on experiences from discussions organised in Finland. The reader is given valuable tips on, among other things, implementing communication to support the Voxit discussion, moderating the discussion, and creating diverse analyses.

To ensure the impacts of the Voxit process, it is also important already at the planning stage to ensure that the process has a clear owner – a decision-maker or preparer who is committed to utilising the results of the Voxit discussion to support their work.

1. Johdanto vaikuttavaan kansalaisosallistumiseen

Elinvoimaisessa ja toimivassa demokratiassa osallistuminen päätöksentekoon on kansalaisten keskeinen oikeus. Kun kansalaiset onnistutaan tuomaan mukaan päätöksenteon prosesseihin vaikuttavasti ja oikea-aikaisesti, kansalaisosallistumisesta muodostuu päätöksenteolle samalla korvaamaton voimavara. Oikein toteutettuna kansalaisosallistuminen voi vahvistaa päätöksenteon tietopohjaa ja auttaa päätöksentekijöitä tekemään harkitumpia ja laajemmin hyväksytyjä päätöksiä.

Jotta tässä onnistutaan, kansalaisten osallistumista on kuitenkin suunniteltava ja johdettava strategisesti. Tämä tarkoittaa erilaisten päätöksentekoprosessien vaiheiden, vaikuttamisen kannalta keskeisimpien aikaikkunoiden sekä päätettävien asioiden luonteen tunnistamista. Näin vältetään näennäisosallistamiselta, joka syö kansalaisten luottamusta julkiseen hallintoon ja omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa. Näennäisosallistuminen myös kuluttaa kansalaisosallistumiseen käytettävissä olevia niukkoja resursseja.

Osallistumisen menetelmiä on runsaasti ja on tärkeää valita aina tarkoituksenmukaisin ja vaikuttavin osallistumismenetelmä. Kuntien ja hyvinvointialueiden päätöksentekoprosessi etenee aloitteesta tai asian vireilletulosta valmisteluun, päätöksentekoon, täytäntöönpanoon ja arviointiin. Päätöksentekoprosessin jokaisessa vaiheessa on mahdollista osallistaa kansalaisia eri tavoin. Esimerkiksi tilannekuvan kartoitus, päätösten valmisteluvaihe, päätöksenteko, toimeenpano ja vaikutusten arviointi edellyttävät ainakin osin erilaisia osallistumisen menetelmiä.

Päätöksentekoprosessin lisäksi osallistumismenetelmien valintaan vaikuttavat muun muassa tehtävän päätöksen merkittävyys ja laajuus sekä kansalaisosallistumiselle asetettu tavoite. Pyritäänkö osallistamisella lisäämään kansalaisten ymmärrystä päätettävästä asiasta? Tai halutaanko kansalaisten kanssa kehittää jotakin konseptia tai palvelua tai hakea kansalaisilta mandaatti, jotta päätöksenteossa on mahdollista edetä?

Kun näistä seikoista on muodostunut selkeä kuva, on helpompaa tunnistaa, mitkä kansalaisosallistumisen menetelmät ovat kaikkein vaikuttavampia ja sopivimpia käsillä olevassa päätöksentekoprosessissa.

Digitaalisilla osallistumisalustoilla ja fyysiseen kohtaamiseen perustuvilla menetelmillä on eri vahvuudet

Digitaalisiksi osallistumisalustoiksi kutsutaan rakentavan vuorovaikutuksen periaattein suunniteltuja digitaalisia palveluita, joiden tavoitteena on madaltaa osallistumisen kynnystä ja helpottaa kansalaisten osallistumista. Yksi tällainen alusta on Voxit, johon perehdytään seuraavissa luvuissa.

Digitaalisten osallistumisalustojen keskeinen hyöty fyysiseen kohtaamiseen perustuviin menetelmiin verrattuna on se, että suuret ihmisjoukot voivat osallistua niiden välityksellä ajasta ja paikasta riippumattomasti. Niiden käytöllä pyritään siihen, että päätöksenteossa kuullaan paremmin niiden ääntä, jotka eivät kuulu yhteiskunnallisesti aktiivisimpiin. Monesti osallistuminen näillä alustoilla on anonyymiä. Siksi niillä on mahdollista käsitellä herkkiäkin aiheita, joista ei oltaisi valmiita keskustelemaan kasvokkain tai omalla nimellä. Digitaalisten osallistumisalustojen hyödyntämät tilastolliset menetelmät, ja enenevässä määrin tekoäly, luovat monimutkaisesta osallistujadatasta kokonaiskuvan ja tuottavat ymmärtämistä tukevia tiivistyksiä ja visualisointeja.

Fyysiseen kohtaamiseen perustuvien menetelmien keskeisenä etuna on puolestaan se, että ne suovat osallistujille tilaisuuden pureutua yhdessä syvemmälle aiheisiin, oppia ja puntaroida yhdessä eri vaihtoehtoja tai syventyä ongelmien juurisyihin. Esimerkkejä tällaisista menetelmistä ovat puntaroivat kansalaispaneelit ja erilaiset dialogimenetelmät.

Yleistäen voi sanoa, että kansalaisille tulisi tarjota sekä digitaalisia että fyysiseen kohtaamiseen perustuvia menetelmiä, jotta osallistuminen on mahdollista kaikenlaisille ihmisille riippumatta esimerkiksi iästä, asuinpaikasta tai tiedollisista valmiuksista.

2. Voxit-alustan perusteet

Mikä on Voxit-alusta?

Voxit on matalan kynnyksen digitaalinen osallistumisalusta, jonka välityksellä suuret joukot pystyvät osallistumaan päätöksentekoon. Avoimeen lähdekoodiin perustuva alusta on helppokäyttöinen työkalu, jonka avulla päätöksenteossa tai päätösten valmistelussa pystyy kartoittamaan suuren joukon, esimerkiksi kunnan asukkaiden tai organisaation henkilöstön, mielipiteitä. Näin keskustelun tulokset lisäävät päättäjien ja valmistelijoiden ymmärrystä käsiteltävästä aiheesta ja parantavat päätöksenteon tietopohjaa.

Voxit-keskusteluun voi osallistua mobiililaitteilla tai tietokoneella. Voxit-keskusteluissa äänestetään valittuun aiheeseen liittyvistä väitteistä. Osallistujat voivat myös ehdottaa keskusteluun omia väitteitään ja varmistaa näin, että heille tärkeät näkökulmat tulevat esiin.

Alustalle ehdotettu väite voi olla puhekielinen tai sisältää murreilmaisuja – osallistujilla on oikeus nostaa esiin itse tärkeiksi kokemiaan asioita ja ilmaista näkemyksiä omalla tavallaan. Alusta kannustaa kansalaisia ilmaisemaan oman mielipiteensä ja auttaa ymmärtämään, että valittuun aiheeseen liittyy monia eri näkökulmia.

Voxit-alusta tuottaa reaaliaikaisesti tietoa siitä, miten osallistujat ovat äänestäneet eri väitteitä. Alustan tuottamasta reaaliaikaisesta tulosraportista näkee muun muassa, mistä väitteistä enemmistö osallistujista on yhtä mieltä ja mistä mielipiteet jakaantuvat voimakkaimmin. Edistyksellistä tilastoanalyysiä hyödyntävä alusta myös jaottelee osallistujat erilaisiin mielipideryhmiin äänestyskäyttäytymisen perusteella. Ryhmäkohtainen tarkastelu antaa monivivahteisen kuvan niin ryhmien välisistä näkemuseroista kuin asioista, joista kaikki mielipideryhmät ovat yhtä mieltä.

Suomessa on useita teknisiä palveluntarjoajia, joiden kautta julkisen hallinnon toimijat ja muut Voxitin käytöstä kiinnostuneet tahot pystyvät hankkimaan alustan helposti palveluna. Alustaa käyttävät organisaatiot voivat tilata teknisiltä toimittajilta myös erilaisia lisäpalveluja. Esimerkiksi Voxit-alustan käyttöliittymän visuaalista ilmettä voi muokata omalle organisaatiolle sopivammaksi.

Yhdysvaltalainen The Computational Democracy Project julkaisi avoimen lähdekoodin Polis-alustan 2010-luvun puolivälissä. Sitra toi alustan Suomeen vuonna 2023 ja kehitti sitä teknisesti suomalaisen julkishallinnon tarpeisiin yhteistyössä DigiFinlandin kanssa. Vuonna 2025 Suomessa tehtiin päätös irtautua teknisesti alkuperäisen Polis-alustan kehityksestä. Samalla alustan nimi Suomessa muutettiin Voxitiksi – osin myös siksi, että kaksikielisessä maassa Polis-nimi aiheutti toistuvasti hämmennystä ja väärinkäsityksiä.

Voxit-alusta pähkinänkuoressa

- Voxit-alusta on matalan kynnyksen osallistumisalusta, joka on suunniteltu suurten joukkojen rakentamaan keskusteluun.
- Osallistuminen Voxit-alustalla on helppoa ja nopeaa. Alustalla äänestään siellä julkaistuja väitteitä olemalla väitteen kanssa samaa mieltä, eri mieltä tai ohittamalla väite.
- Trollausta tai verkkohäirintää ei esiinny, koska sosiaalisen median alustoilta tuttu toisten käyttäjien kirjoitusten kommentointi tai jakaminen on estetty.
- Keskusteluun voi osallistua tietokoneella, tabletilla ja älypuhelimella, missä ja milloin tahansa itselle sopii, sillä Voxit-alusta on mobiili-optimoitu.
- Voxit-alustalla on käytössä käännöstyökalu, jonka ansiosta eri kieliä puhuvat ihmiset voivat osallistua samaan keskusteluun.
- Osallistuminen on anonyymiä eikä käyttäjätunnusta tai kirjautumista tarvita. Ainoa tieto, jota alusta osallistujasta kerää on digilaitteen IP-osoite. Osoite kerätään, jotta alusta tunnistaa käyttäjän. Näin alusta ei näytä käyttäjälle uudelleen samoja väitteitä, mikäli hän palaa takaisin keskusteluun. Palvelua voi käyttää, vaikka kätkeisi laitteensa IP-osoitteen.

Kuva1: Voxit-alustan käyttöliittymä

Voxit-alustan yksinkertainen käyttöliittymä toimii älypuhelimella, tabletilla ja tietokoneella. Kuvakaappaukset ovat Helsingin kaupungin ja Sitran keväällä 2025 järjestämästä turvallisuusaiheisesta keskustelusta.

The image displays three screenshots of the Voxit app interface. The first screenshot shows a survey question in Finnish: "Mitä sinä ajattelet turvallisuudesta?" (What do you think about safety?). The question is about the safety of children and young people in their hometowns. The second screenshot shows the voting interface with three options: "Eri mieltä" (Disagree), "Ohita / neutraali" (Skip / Neutral), and "Samaa mieltä" (Agree). The third screenshot shows the results of the poll, with a bar chart indicating that 67% of respondents agreed, 0% disagreed, and 33% skipped/neutral.

Tutustu tuloksiin

"Sosiaalisessa mediassa on paljon rasistisia kommentteja"

Vastasi: Samaa mieltä

67% 0% 33%

Samaa mieltä Eri mieltä Ohita

Voxit-alusta ei ole kyselytyökalu

Voxit-alustan erottaa perinteisistä kyselytyökaluista sen suunnittelua ohjaava keskeinen periaate: halu luovuttaa kansalaisille enemmän toimijuutta.

Kyselytyökaluissa kyselyn julkaiseva organisaatio pitää itsellään vallan rajata ja määritellä, mitä asioita kyselyssä käsitellään ja millä termeillä asioista puhutaan. Oletuksena on, että kyselyn julkaisevalla organisaatiolla on entuudestaan niin kattava ymmärrys kyselyn teemasta, että se kykenee arvioimaan, mitä seikkoja kyselyssä tulee käsitellä ja mitä rajata ulkopuolelle.

Voxitissa lähtökohta on toinen. Siinä Voxit-keskustelun käynnistävä organisaatio pelkästään viitoittaa keskustelun teemaa julkaisemalla alustalla 10–20 keskustelun käynnistävää väitettä. Näistä alkuväitteistä kourallinen on niin sanottuja taustaväitteitä ja loput siemenväitteitä.

Taustaväitteiden avulla Voxit-keskustelun järjestäjä pystyy seuraamaan keskustelun kuluessa, tavoittaako hän keskusteluun riittävästi haluamiaan kohderyhmiä.

Siemenväitteet aloittavat keskustelun valitusta teemasta. Niiden tarkoitus on ohjata keskustelun sävyä ja tuoda esiin näkökulmia, joita käsiteltävään teemaan liittyy.

Kun osallistujat alkavat ehdottaa Voxit-keskusteluun mukaan omia väitteitään, keskustelussa nousee usein esiin aivan uusia näkökulmia, joita keskustelun järjestäjä ei ole tullut ajatelleeksi. Osallistujien lisäämät väitteet voivat myös korjata tai tarkentaa alkuperäisten siemenväitteiden sisältämiä ajatuksia tai viedä keskustelua uuteen, yllättäväänkin suuntaan. Näin Voxit-keskustelun sisältö päivittyy sitä mukaa, kun osallistujat ehdottavat alustalle omia väitteitään. Tämä vahvistaa osallistujien toimijuutta keskusteluaiheen määrittelyssä ja sen käsittelyssä.

Voxit-alustalla osallistuja voi halutessaan jättää keskustelun kesken ja palata siihen myöhemmin jopa useita kertoja uudelleen. Toisin kuin kyselytyökaluissa, joissa osallistujien tulisi täyttää koko kysely loppuun asti, jotta vastauksia pystytään hyödyntämään analyysissä, Voxit-alustalla jokainen osallistujan tuottama klikkaus rikastuttaa tuloksia. Kun osallistuja äänestää alustalla vähintään seitsemää väitettä, alusta pystyy sijoittamaan hänet myös osaksi jotakin keskusteluun muodostuvaa mielipideryhmää.

Mihin käyttöön Voxit-alusta sopii parhaiten?

Voxit-osallistumisalustaa kannattaa käyttää päätöksentekoprosessin alkuvaiheessa, kun halutaan saada kattavampi tilannekuva päätöksenteon tueksi. Voxit-alustan reaaliaikaisesti tuottama tuloksetraportti auttaa

päätöksentekijää tai valmistelijaa hahmottamaan, mistä asioista ihmiset ovat keskenään yksimielisiä tai erimielisiä.

Voxit-alusta sopii erityisen hyvin nopeasti kehittyvän uuden ilmiön monipuoliseen tarkasteluun. Sosiaalisen median aikakaudella äänekäs ja kärjekäs vähemmistö saattaa usein saada paljon julkisuutta mielipiteilleen. Silloin päätöksentekijöiden on vaikea hahmottaa, vastaavatko nämä näkemykset laajasti muiden kansalaisten mielipiteitä.

Voxit-alusta tarjoaa ongelmaan yhden ratkaisun: koska osallistuminen alustalla on nopeaa ja vaivatonta, Voxit kykenee houkuttelemaan osallistumaan muitakin kuin kaikkein äänekkäimpiä tai yhteiskunnallisesti aktiivisimpia kansalaisia. Näin käsiteltävistä teemoista saadaan monivivahteinen ja todempi kuva. Koska keskustelu alustalla on anonyymiä, alustalla on mahdollista käsitellä arkaluontoisiakin aiheita.

Jotta myös vaikeammin tavoitettavat kansalaiset onnistuttaisiin saamaan mukaan keskusteluun, koko Voxit-prosessi on silti suunniteltava alustan loppuun huomioiden tarkasti tavoiteltujen kohderyhmien tarpeet ja erityispiirteet.

Millaiseen käyttöön Voxit ei sovi?

Voxit-alusta sopii moniin päätöksentekoprosesseihin, mutta sen ominaisuudet eivät silti tue kaikenlaista käyttöä.

Voxit-alustaa ei kannata valita kansalaisosallistumisen menetelmäksi, kun halutaan osallistaa pientä joukkoa, reilusti alle 100 henkilöä. Keskimäärin noin joka kymmenes osallistuja ehdottaa väitettä alustalle. Suuri määrä osallistujia alustalla varmistaa, että kansalaisten ääni todella kuuluu keskustelussa.

Voxitia ei kannata valita menetelmäksi, mikäli edellytyksenä on, että kaikilla osallistujilla on riittävä tai yhtäläinen ymmärrys käsiteltävästä aiheesta. Voxitin keskustelunäkymään ei ole tämän raportin kirjoitushetkellä teknisesti mahdollista tuoda tausta-aineistoja, jotka kaikki osallistujat näkisivät automaattisesti alustalle tullessaan. Koska alustalle ei Suomessa vaadita kirjautumista tai tunnistautumista, keskustelun järjestäjä ei pysty myöskään teknisesti rajaamaan osallistujajoukkoa pelkästään niihin, jotka jo tietävät asiasta enemmän.

Teknisessä jatkokehityksessä alustalle olisi mahdollista tuoda tarjolle vahva tunnistautuminen, kerätä tarkempaa osallistujadataa tai tarjota taustatietoa, kuten videoita, esimerkiksi alustaan yhdistetyn kyselylomakkeen avulla. Voxitin voisi myös integroida jonkin organisaation suljettuun järjestelmään, mikäli siihen on halua. Näillä keinoilla keskustelijoiden joukkoa voisi halutessaan valikoida tai rajoittaa vahvemmin. Vapaaehtoinen henkilötietojen kerääminen parantaisi myös järjestäjän mahdollisuuksia

viestiä päätöksenteon etenemisestä osallistujille. On kuitenkin tärkeää huomioida, että jokainen vaihe, joka edeltää varsinaista Voxit-keskustelua, vähentää osallistujien määrää merkittävästi. Siksi tällaisten uusien toiminnallisuuksien kehittämisessä kannattaa edetä harkiten ja kansalaisia tiiviisti osallistaen – Voxit-alustan vahvuushan on nimenomaan sen helppokäyttöisyydessä.

Mikäli kansalaisia halutaan mukaan digitaalisesti fasilitoituun yhteissuunnitteluun, ideointiin tai eri vaihtoehtojen priorisointiin, valittavana on Voxit-alustaa paremmin soveltuvia digitaalisia osallistumislustoja. Voxitin toiminnallisuudet on tarkoituksella rajattu väitteiden äänestämiseen ja mahdollisuuteen ehdottaa uusia väitteitä. Näin osallistuminen on kevyttä ja nopeaa, ja se säilyy sävyiltään rakentavana. Nämä suunnitteluvalinnat eivät kuitenkaan tue osallistujien välistä syvempää dialogia.

Samasta syystä voi olla tarpeen yhdistää Voxit-keskustelu jonkin syvemmän vuorovaikutuksen menetelmän kanssa, mikäli päätöksentekoprosessin yhteydessä täytyy hakea ratkaisuja johonkin hyvin tulehtuneeseen kiistaan. Tällaisissa prosesseissa Voxit-alusta on hyvä alkuvaiheen työkalu. Se auttaa päätöksentekijöitä tarkentamaan ymmärrystä aihepiireistä, jotka synnyttävät kansalaisten keskuudessa eniten eripuraa.

Ketjuttamalla Voxitia sekä menetelmää, joka ohjaa osallistujia pureutumaan syvemmin muiden näkökulmiin ja hakemaan yhteisymmärrystä, päätöksenteossa päästään todennäköisesti etenemään lähemmäs ratkaisuja. Voxit-keskustelun tulokset voivat esimerkiksi syventää yhteistä tietopohjaa, jonka pohjalta haetaan ratkaisuja tiiviimmän vuorovaikutuksen menetelmiä hyödyntäen. Voxit-keskustelun tulokset voivat myös ohjata ihmisten rekrytointia seuraavaan vaiheeseen.

Suositteluvia syvemmän vuorovaikutuksen menetelmiä, joiden kanssa Voxitia voi ketjuttaa tällaisissa tilanteissa, ovat esimerkiksi kasvokkainen, moninäkökulmainen pyöreän pöydän keskustelu tai puntaroiva kansalaispaneeli. Paneeleita, pyöreän pöydän keskusteluja tai muita syvemmän vuorovaikutuksen menetelmiä käytettäessä tulee kuitenkin muistaa, että laadukkaan ja vaikuttavan kasvokkaisen keskustelun järjestäminen vaatii huolellista suunnittelua, fasilitointia ja resursointia.

3. Laadukkaan Voxit-keskustelun järjestäminen vaatii riittävästi aikaa ja resursseja

Voxit-alusta ei ole teknisesti helppokäyttöinen alusta pelkästään osallistujalle, vaan myös keskustelun järjestäjälle. Voxit-keskustelun pystyy luomaan ja julkaisemaan alustalla puolessa tunnissa.

Jotta Voxit-keskusteluun saadaan riittävästi oikeanlaisia osallistujia ja sen tulokset pystytään kytkemään oikea-aikaisesti päätöksentekoon, Voxit-keskustelun valmisteluun ja toteutukseen kannattaa kuitenkin varata runsaasti aikaa, vähintään 2,5–3 kuukautta.

On tavallista, että etenkin ensimmäistä Voxit-keskusteluaan toteuttavat organisaatiot varaavat liian vähän aikaa varsinkin valmisteluihin, esimerkiksi Voxit-keskustelua tukevan viestinnän suunnitteluun.

Ennen Voxit-keskustelun suunnittelun ja toteutuksen käynnistystä on myös varmistettava, että keskustelun läpivientiin on riittävästi resursseja. Keskustelun toteuttajatiimiin pitäisi kuulua ainakin projektikoordinaattori, moderaattori ja viestijä, vaikka yhdellä henkilöllä voikin olla keskustelussa monta roolia. Esimerkiksi projektin koordinaattori ja keskustelun moderaattori ovat usein yksi ja sama henkilö.

Projektin koordinaattori

- valmistelee, koordinoi ja aikatauluttaa Voxit-keskustelun eri vaiheet
- seuraa keskustelulle asetettujen tavoitteiden toteutumista
- vastaa Voxit-keskustelun aiheen ja aihekuvauksen lopullisesta muotoilusta ja keskustelun käynnistävien siemen- ja taustaväitteiden laatimisesta
- analysoi keskustelun ja tuo muut analyysissä tarvittavat asiantuntijat tähän vaiheeseen mukaan.

Viestijä

- valitsee viestinnän kanavat kohderyhmälähtöisesti
- tuottaa viestintämateriaalit ja käännökset, päivittää verkkosivuja
- julkaisee viestintää eri kanavissa
- seuraa taustaväitteitä kohderyhmän tavoittamisen näkökulmasta
- laatii yhdessä koordinaattorin kanssa tuloksista jälkiviestit, kuten julki-lausuman tai tuloskoosteen päättäjille ja osallistujille.

Moderaattori

- huolehtii, että keskustelua moderoidaan huolellisesti, tasapuolisesti ja riittävän aktiivisesti
- parantaa osallistujakokemusta ja lisää osallistumista
- muodostaa kuvaa siitä, mistä Voxit-alustalla keskustellaan
- seuraa palautelaatikkoa ja raportoi palautteesta.

Voxit-keskustelun toteutus jakautuu karkeasti ottaen kolmeen vaiheeseen: keskustelun suunnitteluun, keskustelun toteutukseen sekä analyysiin ja vaikutusten arviointiin.

Keskustelun valmisteluvaiheessa suunnitellaan Voxit-keskustelun viestintää ja varmistetaan, että keskustelu kytkeytyy päätöksentekoon. Keskustelun toteutusvaihe alkaa Voxit-keskustelun käynnistävien tausta- ja siemenväitteiden julkaisulla. Toteutusvaiheessa keskustelun järjestäjän on myös moderoitava keskustelua. Keskustelun päätyttyä siirrytään tulosten analyysiin, raportointiin ja lopulta vaikutusten arviointiin. Kutakin Voxit-keskustelun vaihetta niihin liittyvine työtehtävineen käsitellään seuraavissa luvuissa.

ESIMERKKI

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue syvensi ymmärrystä asiakkaidensa mielenterveys- ja päihdehaasteista

Vuonna 2024 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella havaittiin tarve päivittää ymmärrystä päihde- ja mielenterveysongelmien kanssa painiskelevien asiakkaiden kohtaamista haasteista. Asiakastapaamisissa oli havaittu, että asukkailla ei ollut tietoa, miten palveluihin pääsee tai mitkä kaikki tahot palveluita tarjoavat. Jotta ongelmien kartoituksessa päästäisiin syvemmälle juurisyihin, hyvinvointialue päätti syventää tilannekuvaa hyödyntämällä Voxit-alustaa sekä ratkaisukeskeistä pyöreään pöydän keskustelua.

Voxit-keskustelu todensi, että mielenterveys- ja päihdeomaiset eivät saa riittävästi tukea ja tietoa. Keskustelussa nousi myös esiin, että pohjois-karjalaiset ajattelevat päihde- ja mielenterveysongelmiin liittyvän yhä paljon yhteiskunnallista stigmaa. Sen vaikutuksia esimerkiksi hoitoon hakeutumiselle ei ollut aiemmin tunnistettu riittävästi. Siksi havainto vietiin eri sidosryhmistä koostuvaan moninäkökulmaiseen pyöreään pöydän keskusteluun, jossa asian ymmärrystä vielä yhdessä syvennettiin.

Prosessin päätteeksi laadittiin julkilausuma, jota luottamushenkilöt käsitelivät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnassa. Julkilausuma jaettiin aluevaltuustolle, vaikuttamistoimielimille sekä alueen kuntiin, ja se johti lukuisiin käytännön toimiin ja jatkuvan mielenterveyttä tukevan toimintamallin kehittämiseen. Pohjois-Karjalassa muun muassa käynnistettiin koko maakunnan laajuinen, mielenterveyttä tukeva kampanja, lisättiin mielenterveys- ja päihdetyön koulutusta, parannettiin mielenterveys- ja päihdetyön osaamista hoito- ja palveluketjujen sekä asiakasohjauksen kehittämisessä.

ESIMERKKI

Kouvola päivitti strategiaansa osallistaen asukkaita Voxit-alustalla

Kouvolassa päivitettiin kaupungin strategia tulevalle valtuustokaudelle uuden valtuuston aloittaessa vuoden 2025 kuntavaalien jälkeen. Asukkaat haluttiin ottaa vahvasti mukaan strategiatyöhön, jotta uuden valtuuston suuntaviivat heijastaisivat kaupunkilaisen toiveita. Avuksi otettiin Voxit-alusta, jolla käynnistettiin Kouvolan tulevaisuutta käsittelevä keskustelu. Millaisessa Kouvolassa haluat asua tulevaisuudessa -keskusteluun osallistui 644 kaupunkilaista.

Voxit-keskustelun analyysi osoitti, että kouvolaalaiset pitävät kotiseutunsa yhtenä vahvuutena upeaa ja moninaista luontoa ja luontopolkuja. Kouvolaa pidetään myös turvallisena asuinpaikkana, jossa on tarjolla monipuolisia asumisvaihtoehtoja. Toisaalta taas jatkokoulutusmahdollisuudet peruskoulun jälkeen, työmahdollisuudet eri aloilla ja houkuttelevuus yrittäjille koettiin riittämättömäksi.

Voxit-keskustelun tuloksia käsiteltiin Kouvolan kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa ja kaupunkilaisten esiin tuomat asiat vaikuttivat uuden kaupunkistrategian muotoiluun. Päivitettyssä strategiassa on myös yrittäjyyttä, työn kasvua ja osaamista koskevia tavoitteita, joilla vastataan Voxit-keskustelussa esiin nousseisiin, työllisyyttä ja opiskelumahdollisuuksia koskeneisiin huomioihin.

ESIMERKKI

Tasavallan presidentti ja nuoret keskustelivat turvallisuudesta

Nykyisessä turvallisuusympäristön murroksessa suomalaispäättäjätkin tarvitsevat aiempaa moninaisempaa ymmärrystä siitä, millaiseksi kansalaiset kokevat oman turvallisuutensa. Tässä tilanteessa Tasavallan presidentti Alexander Stubb ja hänen kansliansa halusivat keväällä 2025 kartoittaa, miten turvalliseksi suomalaisnuoret kokevat arkensa. Entä mitä nuoret ajattelevat Suomen ja Euroopan turvallisuudesta?

Presidentille oli tärkeää, että nuoret pääsevät kertomaan aiheesta omin sanoin ja omalla tavallaan.

Sen vuoksi presidentin kanslia, Sitra ja Helsingin kaupunki toteuttivat yläkoululaisille suunnatun turvallisuuskeskustelun Voxit-alustalla. Keskusteluun osallistui noin 170 koululaista viidestä helsinkiläisestä yläkoulusta. Keskustelu tuotti rikkaan aineiston, jonka analyysi osoitti nuorten jakaantuvan turvallisuuden kokemuksiin perusteella kolmeen erilaiseen ryhmään. Ryhmät erosivat toisistaan muun muassa suhtautumisessaan yhdenvertaisuuteen sekä arvioissaan omasta arkiturvallisuudestaan.

Prosessin päätteeksi Voxit-keskustelun tuloksia hyödynnettiin pohjamateriaalina, kun Tasavallan presidentti kohtasi joukon yläkoululaisia nuoria turvallisuusaiheisessa dialogisessa keskustelussa helsinkiläisessä koulussa. Prosessista saatujen hyvien kokemusten ja oppien pohjalta laadittiin lopuksi toimintamalli, jonka avulla muutkin päätöksentekijät voivat kuulla nuoria tärkeistä yhteiskunnallisista aiheista vastaavalla tavalla, Voxit-alustaa ja dialogista keskustelua yhdistäen.

4. Voxit-keskustelun suunnittelu

Keskustelun kytkentä päätöksentekoon

Kun on tehty päätös Voxit-keskustelun järjestämisestä, on aika käynnistää työ keskustelun vaikutusten varmistamiseksi. Tästä näkökulmasta on oleellista, että Voxit-prosessilla on selkeä omistaja heti alussa. Tavallisesti Voxit-prosessin omistaja on joko päätöksentekijä tai valmistelija, joka käyttää myöhemmin Voxit-keskustelun tuloksia työnsä tukena.

Kun Voxit-prosessin valmistelu aloitetaan, on aluksi tärkeää varmistaa, että prosessin omistavalla valmistelijalla tai päätöksentekijällä on riittävä ymmärrys Voxitista menetelmänä. Tässä vaiheessa Voxit-keskustelun toteuttajan ja prosessin omistajana toimivan päätöksentekijän tai valmistelijan kannattaa myös sopia yhdessä keskustelun toteutustavasta ja aiheenrajuudesta.

Sen jälkeen on aika määritellä yhdessä keskustelulle asetettava tavoite. Näin voidaan samalla varmistaa, että prosessin omistaja – Voxit-keskustelun onnistumisen näkökulmasta hyvin keskeinen avainhenkilö – todella sitoutuu prosessiin. Tavoite tulisi kyetä muotoilemaan siten, että keskustelun tulokset kytkeytyvät todelliseen päätöksentekoon. Jos esimerkiksi kunta haluaa antaa asukkaille mahdollisuuden vaikuttaa valmisteilla olevaan uuteen strategiaansa, tämä tulisi ottaa Voxit-keskustelun lähtökohdaksi ja pohtia yhdessä prosessin omistajan kanssa, mikä rooli Voxit-alustan avulla kerättävillä kansalaisnäkemyksillä on kokonaisuudessa.

Voxit-keskustelun tavoite syntyy tältä pohjalta, kytkien tulokset oikea-aikaisesti strategiaproessiin ja konkretisoiden keskustelun tavoitetta selkeillä alatavoitteilla sekä mittareilla, joista ei ole tulkinnanvaraisuutta.

Voxit-keskustelun vaikutussuunnittelun tukena voi valmisteluvaiheessa käyttää esimerkiksi päätöksenteon prosessikuvausta tai organisaation vuosikelloa, josta nähdään missä vaiheissa ja miten asukkaiden näkemysten on mahdollista aidosti vaikuttaa päätösten sisältöihin. Voxit-keskustelun vaikutuksien suunnittelua julkisessa hallinnossa tukevat myös hyvinvointialueen tai kunnan hallintosääntö ja asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet määrittävä strategia. Hyvinvointialueilla ja osassa kuntia on lisäksi käytössä osallistumisen ohjelma, joka ohjaa kaikkien kansalaisosallistumisen menetelmien käyttöä.

Voxit-prosessin omistajan ohella Voxit-keskustelun teemaan ja toteutukseen kytkeytyy todennäköisesti myös muita tärkeitä sidosryhmiä joko

oman organisaation sisällä tai sen ulkopuolella. Nämäkin sidosryhmät on tärkeää tunnistaa jo keskustelun valmisteluvaiheessa ja sitouttaa ne prosessiin riittävän hyvissä ajoin. Kontakteista sidosryhmiin on luultavasti hyötyä esimerkiksi siinä vaiheessa, kun pyritään varmistumaan, että Voxit-keskusteluun saadaan riittävästi oikeanlaisia osallistujia. Tällöin esimerkiksi keskustelun teemaan kytkeytyvät erilaiset järjestöt tai yhdistykset voivat auttaa tavoittamaan halutut kohderyhmät.

Vaikutuslupauksen sanoittaminen

Kun Voxit-keskustelun tavoite on määritelty ja tärkeimmät sidosryhmät sitoutettu, on aika muodostaa osallistujia varten laadittava vaikutuslupaus. Myös se tulisi tehdä yhdessä prosessin omistajan kanssa muistaen, että vastuu Voxit-keskustelun tulosten viemisestä osaksi päätöksentekoa on viime kädessä Voxit-prosessin omistavalla päätöksentekijällä tai valmistelijalla sekä laajemmin hallinnolla.

Voxit-keskustelulle laadittu vaikutuslupaus kiteyttää napakkaan muotoon ajatuksen siitä, millä tavalla ja kuinka vahvasti keskusteluun osallistuneiden kansalaisten näkemykset vaikuttavat päätöksentekoon. Näin se luo samalla suuntaviivoja Voxit-keskustelun analyysille ja viestinnälle.

Vaikka osallistumisen vaikutusta on usein vaikeaa arvioida ennakkoon kovinkaan täsmällisesti, vaikutuslupauksessa tulisi silti pyrkiä kuvaamaan mahdollisimman konkreettisesti, mitä seurauksia kansalaisosallistumisella on. Esimerkiksi kunnan strategiaa koskevassa Voxit-keskustelussa kuntalaisille voitaisiin antaa tämänkaltainen vaikutuslupaus:

“Asukkaiden näkemyksiä verrataan kuntastrategian nykyisiin painopisteisiin, ja ne otetaan huomioon uutta strategiaa laadittaessa. Lopuksi kerromme asukkaille, millaisen strategian valtuusto hyväksyi ja miltä osin ja kuinka merkittävästi asukkaiden näkemykset otettiin osaksi kuntastrategiaa.”

Vaikutuslupaus ei ole tarpeen julkaista missään sellaisenaan. Sitä voi ajatella pikemminkin Voxit-keskustelun järjestäjän omana työkaluna, joka auttaa pohtimaan Voxit-prosessin vaikutuksia kansalaisten näkökulmasta. Vaikutuslupaus kiteyttää selkeästi, miksi kansalaisia pyydetään osallistumaan ja miten heidän näkemyksensä tullaan ottamaan huomioon päätöksenteossa tai sen valmistelussa. Näistä seikoista tulisi kertoa kansalaisille jo alussa, kun Voxit-keskustelu julkaistaan ja sitä tukeva viestintä käynnistyy.

Viestintää osallistumisen vaikutuksista tulisi jatkaa myös Voxit-keskustelun päätyttyä, koska se lisää päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja kansalaisten luottamusta päätöksenteon prosessiin. Vaikutuksista on muistettava kertoa silloinkin, kun vaikutukset päätöksentekoon tai sen valmisteluun ovat vaikeasti mitattavia tai melko vähäisiä.

Viestinnän suunnittelu

Kun Voxit-keskustelun kytkentä päätöksentekoon on varmistettu, voidaan käynnistää Voxit-keskustelun viestinnän suunnittelu. Tähän vaiheeseen kannattaa varata riittävästi aikaa. Aktiivisen ja useammassa eri kanavassa tapahtuvan viestinnän avulla ihmiset saadaan kiinnostumaan ja käyttämään aikaansa Voxit-keskusteluun.

Sen vuoksi jokaiselle Voxit-keskustelulle on suositeltavaa tehdä oma viestintäsuunnitelma, joka sisältää pääviestit, kanavat, toimenpiteet ja niiden aikataulun sekä vastuuhenkilöt.

Voxit-keskustelun viestintää suunnitellessa kannattaa myös muistaa, että viestintää täytyy olla koko Voxit-prosessin ajan: niin ennen, jälkeen kuin Voxit-keskustelun aikakin. Käytännössä Voxit-keskustelun viestinnän suunnittelu kulkeekin aina käsi kädessä keskustelun jaksotuksen kanssa. Voxit-keskustelut ovat tyypillisesti auki 3–4 viikkoa, mutta osallistujat voivat ehdottaa uusia väitteitä ainoastaan keskustelun alkupuoliskolla. Siten Voxit-keskustelun osallistujille suunnattu viestintä jakautuu karkeasti kolmeen vaiheeseen.

Ensimmäisessä vaiheessa osallistujia ohjataan Voxit-alustalle ehdottamaan uusia väitteitä ja äänestämään. Kun uusien väitteiden lisäämismahdollisuutta ei enää ole, heitä kehoitetaan äänestämään alustalla julkaistuja väitteitä. Keskustelun sulkeuduttua kiitetään osallistumisesta ja osallistujille kerrotaan, miten heidän osallistumisensa vaikuttaa päätöksentekoon.

Voxit-keskustelun suunniteltuun viestintään vaikuttavat myös esimerkiksi valitun aiheen monimutkaisuus ja Voxit-keskusteluun tavoiteltu osallistujamäärä.

Viestinnällä on myös oltava valmis nopeasti reagoimaan Voxit-keskustelun aikana mahdollisesti syntyviin yllättäviin tilanteisiin, esimerkiksi siihen, että käsiteltävästä aiheesta syntyy laajaa, julkista keskustelua Voxit-alustan ulkopuolella. Tällöin projektin koordinaattorin ja viestijän on hyvä tarttua tilaisuuteen ja pohtia, voidaanko ryöpsähtänyttä keskustelua ohjata takaisin rakentavan keskustelun Voxit-alustalle.

Vinkit Voxit-keskustelun toteuttajalle: viesti monessa kanavassa

Voxit-keskustelija tukevaa viestintää on tärkeää suunnitella alusta alkaen kohderyhmälähtöisesti. Pyrkimyksenä tulisi olla, että pääsy Voxit-keskusteluun on mahdollisimman sujuvaa ja tietoa keskustelusta on tarjolla kattavasti ja vaivattomasti.

- Kokoa kaikki Voxit-keskusteluun liittyvät keskeiset tiedot yhteen paikkaan omille kotisivuillesi. Kun Voxit-keskustelu avataan, Voxit-alustalta pitäisi olla linkki suoraan näihin kotisivulla oleviin tietoihin.
- Omien verkkosivujen ohella Voxit-keskustelusta kannattaa viestiä myös muilla tavoin, esimerkiksi julkaisemalla tiedote ja mainostamalla keskustelua sosiaalisessa tai perinteisessä mediassa.
- Etenkin paikallismediat saattavat olla kiinnostuneita uutisoimaan Voxit-keskustelusta varsinkin, jos keskustelun aihe on jo herättänyt julkista keskustelua. Paikallismedian kanssa kannattaa myös jatkaa yhteistyötä Voxit-keskustelun päätyttyä, jotta myös keskustelun tulokset ja analyysi saavat enemmän huomiota.
- Osallistujalta tuleva suositus on vakuuttavin mahdollinen viesti. Voxit-alustalla ja kaikissa viestintämateriaaleissa osallistujia kannattaa kin kannustaa levittämään sanaa keskustelusta ja kutsumaan muita osallistumaan.
- Palautelaatikko on Voxit-keskustelun valinnainen, mutta usein hyödyllinen lisä. Palautelaatikon kautta osallistujat voivat kertoa mielipiteitään keskustelualustan toimivuudesta, keskustelun sujuvuudesta tai raportoida teknisestä virheestä.

5. Voxit-keskustelun toteutus

Aihekuvauksen, tausta- ja siemenväitteiden laatiminen

Voxit-keskustelun toteutusvaihe käynnistyy, kun keskustelu julkaistaan osallistujille. Jotta keskustelu pääsee hyvin alkuun, keskustelun järjestäjä muodostaa aluksi alustalle noin 15–20 keskustelun käynnistävää siemen- ja taustaväitettä sekä laatii Voxit-alustalla julkaistavan keskustelun aihekuvauksen.

Osallistujan käyttöliittymässä aihekuvaus näkyy heti keskustelun otsikon alla. Se on napakka, muutaman rivin mittainen teksti, joka tarkoittaa otsikossa määriteltyä aihetta. Aiheen rajausta onkin yksi Voxit-keskustelun onnistumisen tärkeimmistä elementeistä. Aihe on kyettävä rajaamaan niin tarkasti, että se aidosti ohjaa alustan keskustelua, moderointia ja viitoittaa tulosten analyysia.

Tavallisesti keskustelunäkymässä julkaistava aihekuvaus kertoo myös, mikä taho Voxit-keskustelun järjestää ja minkä vuoksi kansalaisia halutaan kuulla. Samalla se ohjaa osallistujia lisätiedon äärelle keskustelun järjestäjän verkkosivuille.

Voxit-keskustelun siemenväitteet ovat aiheeseen liittyviä väitemuotoisia lauseita, jotka käynnistävät keskustelun. Siemenväitteiden tulee olla selkeitä ja helposti ymmärrettäviä. Ne pitää muotoilla niin, että Voxit-keskustelun osallistuja voi ottaa väitteisiin kantaa olemalla samaa tai eri mieltä.

Siemenväitteiden muotoiluun kannattaa panostaa, sillä ne ohjaavat keskustelun suuntaa ja sävyä. On hyvä varmistaa, että siemenväitteissä on erilaisia mielipiteitä edustettuina. Tavoitteena tulisi olla, että siemenväitteiden joukossa on sekä yksimielisyyttä että erimielisyyttä osallistujajoukossa synnyttäviä väitteitä. Niiden teossa on suositeltavaa hyödyntää asiantuntijoita, jotta varmistutaan, etteivät ne sisällä asiavirheitä.

Esimerkki siemenväitteistä Sitran vuonna 2025 toteuttamasta, yläkoululaisille suunnatusta Voxit-keskustelusta, jonka teemana oli turvallisuus ja turvallisuudentunne

Keskustelun aluksi Voxit-alustalla julkaistiin yhteensä 23 siemenväitettä. Näistä 17 kirjoitettiin suomeksi ja kolme ruotsiksi, koska keskusteluun osallistui suomenkielisiä ja ruotsinkielisiä yläkoululaisia.

1. Naisillakin pitäisi olla Suomessa velvollisuus mennä armeijaan.
2. Olen huolissani Euroopan turvallisuudesta.

3. Luotan siihen, että Suomessa on hyvin varauduttu erilaisiin kriisi-tilanteisiin.
4. Poliisien tai vartijoiden määrää pitäisi lisätä paikoissa, joissa liikkuu paljon nuoria.
5. En förutsättning för ett tryggt Finland är att vi respekterar mångfalden hos varandra.

Myös Voxit-keskustelun taustaväitteet tulee kirjoittaa väitemuotoon. Niillä voidaan selvittää esimerkiksi osallistujien ikä- ja sukupuolijakaumaa, asuinpaikkaa tai koulutustaustaa.

Keskustelun aikana ne auttavat Voxit-keskustelun toteuttajaa seuraamaan, tavoittaako keskustelu halutut kohderyhmät. Mikäli osallistujamäärä jossakin kohderyhmässä uhkaa jäädä liian pieneksi, keskustelun järjestäjä voi reagoida asiaan lisäämällä ryhmälle kohdennettua viestintää keskustelun ollessa yhä käynnissä.

Esimerkki taustaväitteistä Sitran vuonna 2023 toteuttamasta kansallisesta Mitä mieltä, Suomi? -keskustelusta

1. Asun yli 50 000 asukkaan kaupungissa
2. Olen alle 35-vuotias
3. Olen puolueen jäsen
4. Minulla on korkeakoulututkinto

Keskustelun moderointi

Voxit-keskustelun käynnistyttyä alkaa keskustelun moderointi. Moderoimalla keskustelua aktiivisesti keskustelun järjestäjä voi tukea monipuolista ja laadukasta kansalaiskeskustelua. Hyvä moderointi vahvistaa keskusteluun osallistujien ääntä ja parantaa osallistujakokemusta sekä tulosten laatua.

Voxit-keskusteluissa projektikoordinaattori hoitaa tavallisesti myös moderointia. Hänen lisäksi moderointivalmiudessa on hyvä olla vähintään yksi muu henkilö. Tällöin moderointia voidaan jatkaa siinäkin tapauksessa, että projektikoordinaattori sairastuu tai joutuu äkillisesti priorisoimaan muita työtehtäviä.

Parin hengen moderointitiimi pystyy myös reagoimaan joustavammin, mikäli Voxit-alustalle tulee yhtäkkinen osallistujapiikki ja paljon ehdotettuja väitteitä. Muutaman sadan osallistujan Voxit-keskustelussa moderointiin ei tavallisesti mene tuntia, paria enempää päivässä, mutta vaaditun ajan tarve kasvaa osallistujamäärän mukaisesti.

Moderointiin valmistautuessa kannattaa kuitenkin varautua ennakkoon siihen, että työ ei ole aivan mutkatonta. Vaikka Voxit-keskustelun moderaattoreilla on tukena selkeät moderointisäännöt, moderoidessa

joutuu silti tekemään jatkuvaa tulkintaa siitä, miten yksittäisiä ehdotettuja väitteitä tulisi arvioida näiden sääntöjen nojalla. Työstä muodostuu helpompaa, mikäli voi keskustella rajatapauksista moderaattori- tai asiantuntijakollegoiden kanssa.

Ennen keskustelun käynnistymistä päätettäviä moderointiasioita

Moderointi on helpompaa, kun kaikki keskeiset moderointiresurssihin ja -linjaan vaikuttavat päätökset on tehty yhdessä jo ennen kuin Voxit-keskustelu alkaa.

Moderointiresurssit

- Päätä, milloin moderointia tehdään ja kerro linjauksestasi verkkosivujesi Voxit-keskustelua käsittelevässä osiossa. Hyvä käytäntö on esimerkiksi moderoida osallistujien ehdottamia väitteitä alustalle 1–2 kertaa päivässä joka arkipäivä.
- Moderointiresurssija suunnitellessa kannattaa huomioida, että moderointitarve päättyy, kun keskusteluun ei enää ole mahdollista lisätä uusia väitteitä. Yleensä tämä tapahtuu Voxit-keskustelun puolivälissä.

Esi- vai jälkimoderointi?

- Päästetäänkö väitteet saman tien keskusteluun ja moderoidaan jälkikäteen (jälkimoderointi) vai tulevatko väitteet moderointijonoon, josta niitä päästetään keskusteluun vasta tarkastelun jälkeen (esimoderointi)? Useimmissa tapauksissa esimoderointi on suositeltavaa keskustelun hallittavuuden kannalta.

Tavoiteltu väitemäärä ja siihen liittyvä aikataulutus

- Kohderyhmän koosta, keskustelun aikataulutuksesta ja viestinnän määrästä riippuen tavoitteena voi olla esimerkiksi 50–250 osallistujien lisäämää väitettä. Ennakkoon määriteltyä väitetavoitetta tulee seurata aktiivisesti keskustelun alettua Voxit-alustan moderointinäköymästä.

Moderointisäännöt

- Laadi keskusteluille kaikille läpinäkyvät ja selkeät moderointisäännöt, jotka määrittävät hyväksytyyn keskustelun rajat ja tukevat käytännön moderointipäätöksiä. Julkaise moderointisäännöt verkkosivuillasi samassa paikassa, jonne kootaan muukin Voxit-keskustelua koskeva tieto.

Moderointityyli

- Laadi moderoojille yhteiset moderointikäytännöt. Pohtikaa yhteistä linjaa esimerkiksi siihen, sallitteko julkaistuissa väitteissä puhekielisiä ilmaisuja. Entä saavatko kirjoitusvirheet näkyä?

Kärjekkäiden väitteiden hyväksyminen

- Voxit-keskusteluihin ehdotetaan välillä myös kärjekkäitä mielipiteitä, jotka saattavat tuntua moderaattorista epämuikavilta. Tällaistenkaan väitteiden julkaisua ei tulisi kaihtaa, elleivät ne ole selvästi loukkaavia tai vihamielisiä. Ne kannattaa ajatella hyödyllisinä signaaleina ja mahdollisuutena selvittää, kuinka paljon kannatusta esitetyillä ajatuksilla on laajemmassa osallistujajoukossa tai millaisten muiden ajatusten kanssa nämä väitteet yhdistyvät jossakin tietyssä mielipideryhmässä.

Taulukko 1: Moderaattorin työpohja

Voxit-keskustelun moderoinnissa on apua moderaattorien yhteisestä työpohjasta. Sen avulla moderaattorit säilyttävät yhteisen ymmärryksen Voxit-alustalla julkaistuista ja hylätyistä väitteistä.

Hyväksytyt väitteen tunnus (raportilta)	Väiteteksti (esimerkkejä)	Väitelaji	Hyväksytyt väitteen järjestysnumero	Teema: Arjen kulku-neuvo	Teema 2: Pyöräily	Teema 3: Kaupunki-kulttuuri
0	Olen alle 30-vuotias	Taustaväite	1			
1	Toivon pyöriteiden ympärivuotista hiekoitusta	Siemenväite	2		1	
2	Leveät ja turvalliset kävelytiet kertovat asuinalueen lapsiystävällisyydestä	Siemenväite	3			1
3	Nopeat sähköpotkupyörät pyöriteillä on tosi pelottavia	Osallistujan väite	4		1	
4	Saan aina vihaisia katseita, vaikka pyöräilen opastusten mukaan torialueella	Osallistujan väite	5			1
6			6			
8			7			
9			8			
			Yhteensä:	Yhteensä:	Yhteensä:	Yhteensä:

6. Voxit-keskustelun analyysi

Voxit-raportti luo analyysin pohjan

Voxit-keskustelun analyysin lähtökohtana toimii aina alustan reaaliaikaisesti tuottama tulosraportti. Raportti tarjoaa nopean yleiskuvan Voxit-keskustelun osallistujamäärästä ja osallistujien aktiivisuudesta. Sen perusteella on helppoa muodostaa kuvaa, mistä asioista osallistujien keskuudessa vallitsee laaja yksimielisyys ja missä asioissa mielipiteet jakautuvat enemmän. Tulosten tarkempaa analyysiä tukevat myös mielipideryhmät, joita alusta luo osallistujista äänestyskäyttämisen perusteella. Mielipideryhmien näkemysten välisiä eroja ja yhtäläisyyksiä voi tarkastella tulosraportilla.

Kun Voxit-keskustelun analysoija on saanut hyvän tuntuman Voxit-tuloksiin tulosraporttia tarkastelemalla, hän voi tarkentaa ja syventää analyysiansa alla olevien vinkkien avulla. Analyysiä laadittaessa kannattaa muistaa, että osallistamisen menetelmänä Voxit asettuu laadullisen ja määrällisen tutkimusmenetelmän välimaastoon.

Tämä vaikuttaa analyysin tekemiseen siten, että tulokset rakentuvat yhtä lailla osallistujien äänestysdatan analyysistä kuin väitteiden sisällöllisestä tarkastelusta. Analyysi jää vaillinaiseksi, jos analyysin tekijä keskittyy vain numeroihin tai pelkästään sisältöihin.

Toisinaan yksikin osallistujan keskusteluun lisäämä väite voi paljastaa aiemmin pimementoon jääneen merkittävän näkökulman tai kokemuksen, johon yllättävän monet muutkin samaistuvat!

Kuva 2: Poimintoja Voxit-keskustelun tulosraportista

Tulosraportti muuttuu sitä mukaan, kun keskusteluun saapuu uusia osallittujia ja he äänestävät väitteistä. Linkkiä tulosraporttiin suositellaan julkaistavaksi järjestäjien lisäksi myös kaikille osallistujille.

6 429	4 667	352 929	586	54.90	1.96
henkilöä äänesti	henkilöä ryhmiteltiin	ääntä annettiin	lausuntoa annettiin	ääntä äänestäjää kohti keskimäärin	lausuntoa per kirjoittaja keskimäärin

Miten mielipiteitä jakava keskustelu oli?

Vasemmanpuoleisista lausunnoista (tässä pieninä ympyröinä) äänestettiin yksimielisesti – kaikki olivat niistä joko samaa mieltä tai eri mieltä. Oikeanpuoleiset lausunnot jakoivat mielipiteitä – osallistujat olivat samaa mieltä tai eri mieltä hyväksymisestä.

Käyttöohje: Näet lausunnon tekstin siirtämällä hiirtä sen päällä. Eniten mielipiteitä jakaneen lausunnon näet äärimmäisenä oikealla.

Lausunnot, joista yksimielisyys

Lausunnot, joista erimielisyyttä

LAUSUNTO	YHTEENSÄ	A 868	B 3799
9 Antaisin julkisen palvelun tekoälylle henkilökohtaisia tietojani (esim. terveys- ja taloustiedot), jos saisin siten helpommin palvelua.	26% 60% 12% (2297)	69% 16% 13% (675)	9% 79% 11% (1622)

Ryhmä A: 868 osallistujaa

Lausunnot, jotka tekevät tästä ryhmästä äänten perusteella ainutlaatuisen:

LAUSUNTO	YHTEENSÄ 4667	A 868	B 3799
16 Uskon, että tekoälyn hyödyt sote-palveluissa ovat sen riskejä suuremmat, kunhan sen kehitystä ohjataan vastuullisesti.	48% 35% 15% (2298)	92% 0% 6% (685)	29% 50% 19% (1613)
9 Antaisin julkisen palvelun tekoälylle henkilökohtaisia tietojani (esim. terveys- ja taloustiedot), jos saisin siten helpommin palvelua.	26% 60% 12% (2297)	69% 16% 13% (675)	9% 79% 11% (1622)
175 Annan tekoälyn laatia yhteenvedon terveydentilastani ja lääkityksestäni nopeuttaakseni lääkärikäyntiä.	33% 54% 11% (1839)	78% 9% 11% (541)	14% 73% 11% (1298)
23 Haluan, että tekoäly arvioi riskini sairastua ja ohjaa minua tekemään elämäntapamuutoksia.	34% 48% 17% (2332)	76% 10% 13% (690)	16% 64% 19% (1642)
339 Tahdon kieltää tekoälyn käytön kaikessa minua koskevassa ja estää täysin tekoälyn saamasta tietojani	45% 36% 17% (1476)	4% 83% 11% (428)	62% 17% 20% (1048)

Kiteytä päähavainnot päätöksentekijän tulosraporttiin

Kun Voxit-keskustelun analyysi on saatu päätökseen, on aika laatia esitys tuloksista päätöksentekijälle. Tulosesitykseen tulisi koota keskustelun päähavainnot olettaen, että kiireinen päätöksentekijä ei ehdi tutustua keskustelun tuloksiin syvemmin. Mitä hänen ainakin tulisi tietää Voxit-keskustelusta ja sen tuloksista? Tulosesitys kiteyttää nämä huomiot pääviestiin sekä muutamaa sitä tukevaa keskeiseen havaintoon. Raportissa kannattaa myös kuvata Voxit-keskustelussa muodostuneita mielipideryhmiä ja niiden välisiä eroja.

On suositeltavaa, että päätöksentekijälle laadittavassa esitysmateriaalissa käytetään vain harkiten Voxit-alustan automaattisesti tuottamia data-visualisointeja. Visualisoinnit voi jättää myös kokonaan pois. Näin päätöksentekijä voi keskittyä keskustelun sisältöön ja tuloksiin.

Esimerkki esitysmateriaalin sisältörungosta

- 1.** Tiivistelmä: Keskeiset havainnot
- 2.** Mitä Voxit-keskustelulla tavoiteltiin ja miksi
- 3.** Keskustelun keskeiset tunnusluvut
- 4.** Mistä osallistujat halusivat keskustella
- 5.** Miten mielipiteet jakautuivat eri väitteistä
- 6.** Mielipideryhmät ja niitä yhdistävät siltäväitteet
- 7.** Toteuttajan havainnot
- 8.** Lisätietoa Voxit-menetelmästä

7 askelta Voxit-keskustelun aineiston analyysiin

1. Kertaa tavoitteet

Kaikkea ei tarvitse analysoida. Kertaa Voxit-keskustelulle laaditut tavoitteet ja kirkasta, mitä suuresta tietoaaineistosta halutaan hakea.

2. Tuo esiin keskustelun keskeiset tunnusluvut

Tuo esiin keskustelun mittakaava ja todenna kansalaisten aktiivinen osallistuminen seuraavin tunnusluvuin:

- Kuinka monta osallistui keskusteluun? Saavutettiinkö osallistujatavoite?
- Kuinka monta ääntä annettiin keskustelussa?
- Kuinka monella väitteellä järjestäjät käynnistivät keskustelun?
- Kuinka monta väitettä osallistajat lisäsivät keskusteluun?

3. Tuo esiin keskustelun kokoonpano ja edustavuus

Päätöksentekijälle on tärkeää ymmärtää karkealla tasolla, mitä ryhmiä Voxit-keskusteluun osallistui ja millaisten kohderyhmien tavoittamisessa onnistuttiin parhaiten. Näitä tietoja analyysiin saa tarkastelemalla keskustelun taustaväitteitä. Analyysissä on kuitenkin hyvä huomioida, että Voxit-alusta ei toimi kuten kyselytyökalu. Osallistujia ei ole mahdollista ryhmitellä alustalla taustaväitteiden mukaisesti erilaisiin ryhmiin ja vertailla näiden ryhmien äänestyskäyttäytymistä. Voxit-alustalla analyysin perustan muodostavat erilaiset mielipideryhmät.

4. Teemoille tai luokille aineisto tavoitteiden mukaisesti

Kansalaisten Voxit-keskusteluun ehdottamat väitteet sisältävät yleensä monipuolisesti erilaisia näkökulmia, huolia, ratkaisuehdotuksia, periaatteita ja toiveita. Yksi tapa analysoida kansalaisten muodostamia väitteitä hieman syvemmin on jaotella ne eri kategorioihin. Kun väitteet on jaoteltu mielekkäisiin alateemoihin, analyysiä voi jatkaa esimerkiksi tarkastelemalla, millaiset huolet jakavat osallistujien mielipiteitä tai millaiset ratkaisuehdotukset saavat kaikkien mielipideryhmien kannatuksen. Samalla voi nostaa esiin teemat, joista Voxit-keskustelun osallistajat ovat ehdottaneet runsaimmin väitteitä. Kun nämä teemat listaa suosituimmuusjärjestykseen, näkee konkreettisesti, mistä asioista osallistajat haluavat keskustella, kun heille annetaan mahdollisuus keskustella vapaasti tietystä aihepiiristä.

5. Kuvaile, täydennä ja nimeä eri tavoin äänestäneet mielipideryhmät

Keskitä seuraavaksi huomiosi Vokit-alustan luomiin mielipideryhmiin. Aloita tarkastelemalla, kuinka monta ja kuinka suuria mielipideryhmiä keskustelussa muodostui. Analysoi tämän jälkeen näiden ryhmien ainutlaatuisista äänestyskäyttäytymistä suhteessa kuhunkin Vokit-alustalla julkaistuun väitteeseen. Tarkastele myös, onko jossakin mielipideryhmässä huomiota herättävän vähän tai paljon vastaajia, jotka ovat olleet samaa mieltä jonkin keskustelun taustaväitteen kanssa.

Nimeä mielipideryhmät kuvaavasti ja luonnehdi niitä tavalla, joka auttaa myös päätöksentekijää hahmottamaan paremmin ryhmien välisiä suhteita ja keskustelun kokonaisuutta. Elävöitä kuvailua suorilla sitaateilla väiteaineistosta, jotka tuovat esiin mielipideryhmien välisiä eroja.

6. Tuo esiin eri mielipideryhmiä yhdistävät siltäväitteet

Kun mielipideryhmien väliset erot on kuvailtu, siirry nyt tarkastelemaan millaisissa asioissa ryhmien mielipiteet yhtenevät. Keskitä huomiosi erityisesti niin sanottuihin siltäväitteisiin. Ne ovat väitteitä, joista enemmistö kaikista mielipideryhmissä on yhtä mieltä. Tällaisen siltäväitteen Vokit-keskustelussa saattaa muodostaa esimerkiksi jokin ratkaisuehdotus, joka saa yllättäen kaikkien ryhmien kannatuksen. Siltäväitteet voivat tarjota hyvän lähtökohdan yhteisen luottamuksen hakemiselle polarisoituneessakin tilanteessa.

7. Suhteuta ja tuo esiin omat havaintosi

Analysoi ja tulkitse Vokit-keskustelun tulosaineistosta tekemiäsi havainnot myös suhteessa muihin saatavilla oleviin tietolähteisiin, kuten päätöksenteon tueksi tuotettuun asiantuntija-aineistoon tai aikaisempiin mielipidekyselyihin. Mitä yllättäviä, ristiriitaisia tai merkittäviä havainnot aineistosta nousee muuhun aineistoon verrattuna? Millaisia aikaisempia tuloksia Vokit-tulokset vahvistavat tai syventävät? Missä tulokset eroavat aiemmista tuloksista?

Avaa analyysissäsi, millaisessa yhteiskunnallisessa tilanteessa Vokit-keskustelu on käyty ja tuo reilusti esiin, miten tämä näkyi tuloksissa. Nouseeko kansalaisten ehdottamista väitteistä esiin jokin kunnan tai alueen ajankohtainen tapahtuma tai kohu? Tarttuiko uutismedia keskustelun aiheeseen ja millä näkökulmalla Vokit-keskustelusta uutisoitiin sen aikana?

Täydennä lopuksi analyysiä omilla Vokit-keskustelun toteuttajan havainnoillasi. Voit ottaa tässä vaiheessa tarkasteluksi esimerkiksi Vokit-keskustelusta pois moderoidut kansalaisten väitteet ja analysoida, käsittelevätkö ehdotetut väitteet paljolti samoja teemoja.

7. Vaikutusten arviointi ja seuranta

Laadukkaan Vokit-prosessin tulisi aina päättyä vaikutusten arviointiin. Arviointi on olennainen osa prosessia ainakin kahdesta syystä. Systemaattisesti toteutettu vaikutusten arviointi luo pohjan kehittää tulevia Vokit-prosesseja pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti. Se paljastaa seikat, joita tulee yhä kehittää, jotta organisaatio kykenee jatkossa käyttämään Vokit-alustaa entistä vaikuttavammin päätöksentekonsa tukena.

Vokit-prosessien vaikutusten arvioinneista kertyvää tietoa on myös tärkeää kerätä ja yhdistää tietoihin organisaation käyttämien muiden osallistumismenetelmien vaikutuksista. Kun organisaatiossa kerätään systemaattisesti tietoa käytettyjen osallistumismenetelmien vaikutuksista, kansalaisosallistumista voidaan kehittää tarkastelemalla osallistumisen vaikutuksia, koettua mielekkyyttä sekä osallistumismahdollisuuksien toteutumista. Osallistumista seuraamalla organisaatio saa myös tietoa siitä, miten osallistuminen on tukenut sen strategisten päämäärien saavuttamista.

Kaikki tämä tieto on tarpeen, kun on perusteltava, miksi kansalaisosallistumista tulisi kehittää tai minkä vuoksi siihen pitäisi panostaa. Vain vertailemalla erilaisten osallistumismenetelmien tavoittavuutta, niiden vaatimia resursseja sekä saavutettuja tuloksia kansalaisosallistumisprosesseja voidaan johtaa ja kehittää strategisesti.

Vokit-keskustelun arvioinnissa mitataan vaikutuksia päätöksentekoon

Vokit-keskustelun tulisi aina kytkeytyä valmistelu- tai päätöksentekoprosessiin. Siksi myös keskustelun vaikutuksia tulisi arvioida ensisijaisesti näistä näkökulmista.

Muita relevantteja mittareita ovat mittarit, jotka auttavat kehittämään osallistumisprosessia kansalaisten näkökulmasta tai helpottavat Vokit-alustan vertailua organisaation käytössä oleviin muihin osallistumismenetelmiin.

Esimerkkejä päätöksenteon prosesseihin ja päätöksentekokulttuuriin liittyvistä mittareista

- Vaikutukset viranhaltijapäätöksiin tai poliittisiin päätöksiin
- Vaikutukset päätösten valmisteluun
- Vaikutukset päätöksentekokulttuuriin

- Vaikutukset digitaalista kansalaisosallistamista koskevaan osaamiseen tai kyvykkyyksiin organisaatiossa
- Vaikutukset organisaation päätöksenteon prosesseihin ja rakenteisiin.

Esimerkkejä Voxid-prosessin toteutukseen liittyvistä mittareista

- Prosessiin käytetyt työtunnit keskeisimmissä työvaiheissa
- Prosessin aiheuttamat kustannukset, esimerkiksi Voxid-alustan osto, palveluntarjoajien kulut, viestintäkustannukset
- Osallistujamäärä, osallistujien lisäämien väitteiden määrä
- Tavoitellun kohderyhmän demografia vs. osallistujien todellinen demografia
- Keskustelusta saatu palaute.

Miten saan Voxid-alustan käyttööni?

Suomessa on jo useita palveluntarjoajia, jotka tarjoavat Voxid-alustaa palveluna niin julkisen hallinnon kuin esimerkiksi järjestökentän toimijoiden käyttöön. Koska Voxid on avoimen lähdekoodin ohjelmisto, alustaa käyttävän organisaation on myös mahdollista asentaa se omille palvelimilleen.

Ajantasaista tietoa Voxidia tarjoavista palveluntarjoajista saa avoimen lähdekoodin Voxid-yhteisöstä. Vuonna 2025 perustetun yhteisön tehtävänä on koordinoita Voxid-alustan jatkuvaa kehitystä Suomen ja muidenkin Euroopan maiden hallintojen tarpeisiin. Yhteisön toimintaa koordinoi Suomen avoimien tietojärjestelmien keskus, COSS ry.

Voxid-yhteisöön voivat liittyä jäseniksi tekniset palveluntarjoajat sekä alustaa käyttävät tahot niin julkisesta hallinnosta kuin esimerkiksi järjestökentältä. Jäsenyys ei edellytä teknistä osaamista.

SITRa

SITRAN MUISTIO 19.1.2026

Sitran muistiot ovat tulevaisuustyömme taustaksi
tuotettuja sisältöjä.

ISBN 978-952-347-446-8 (PDF) www.sitra.fi

SITRA.FI

Itämerenkatu 11-13

PL 160

00181 Helsinki

P. +358 294 618 991

LinkedIn @Sitra